

## IN MEMORIAM

Muhamed ŠATOR  
(1945–2004)

Iz malobrojne skupine bosanskohercegovačkih lingvista koji se aktivno bave izučavanjem bosanskoga jezika i njegovom afirmacijom otišao je nedavno jedan od onih koji su u zadnjem desetljeću razvoja jezičke nauke na ovim prostorima imali znatnog udjela. Otišao je Muhamed Šator.

Umro je 16. jula 2004. godine, u vrijeme kada smo se nadali da će nadvladati bolest i da će sa optimizmom, kojim je uvijek zračio, nastaviti svoj stručni, naučni i pedagoški rad, dajući time doprinos obrazovanju mladih i razvoju nauke o bosanskom jeziku.

Teško je u ovakvim tekstovima naći riječi koje ne bi ličile na uobičajena ponavljanja u sličnim prilikama, ali se mora naglasiti da je Muhamed Šator bio plemenit čovjek, koji je bio predan svome poslu i profesiji. Učenici i studenti koji su učili od njega te ljudi sa kojima je radio i sarađivao znali su ga kao čovjeka koji je svoje poslove izvršavao savjesno i uvijek bio spreman nesebično pomoći drugima.

Dr. Muhamed Šator rođen je 16. decembra 1945. godine u mjestu Lokve, općina Čapljina. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Stocu, za koji će ostati vezan tokom cijeloga svoga života. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu završio je studij srpskohrvatskog jezika i književnosti te postdiplomski studij iz opće lingvistike pa je 10. 7. 2000. godine odbranio magistarski rad *Razvoj pravopisne norme u Bosni i Hercegovini do 1914. godine*. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu odbranio je 14. 6. 2004. godine doktorsku disertaciju *Jezik i stil Maka Dizdara* i time dao značajan doprinos izučavanju stvaralaštva jednog od najvećih bosanskohercegovačkih pjesnika, čovjeka sa kojim se nekada i družio.

Do 1992. godine Muhamed Šator radio je kao profesor i direktor Gimnazije u Stocu. Poslije rata bio je savjetnik za bosanski jezik u Pedagoškom zavodu u Mostaru, a potom i saradnik u nastavnom procesu na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru.

Sudjelovao je u radu više simpozija, okruglih stolova i drugih skupova na kojima se govorilo o temama iz oblasti bosanskoga jezika, obrazovanja mladih i kulturnom naslijeđu: *Mostar kroz stoljeća*, Mostar, 1996, *Simpozij o bosanskome jeziku*, Bihać, 1998, *Uključivanje djece povratnika u nastavni proces*, Zenica, 1999, *Jezik i demokratizacija*, Neum, 2001. i Sarajevo 2003. godine i dr. Bio je inicijator i sudionik mnogih kulturnih manifestacija u Stocu i Mostaru i jedan od veoma zaslužnih za organizacije “Slova Gorčina”.

Profesor Šator radio je u ekspertnim timovima za izradu nastavnih planova i programa za maternji jezik i književnost, bio je član Komisije OHR-a za pregled udžbenika i član ekspertnih timova OHR-a i UNESCO-a za ugrađivanje nastavnih modula za jezik i književnost u bosanskohercegovačkim školama. Recenzirao je više udžbenika i knjiga iz oblasti bosanskoga jezika. Radio je na popularizaciji standardnoga bosanskog jezika te je u okviru Obrazovnog programa Radio Mostara 1994. i 1995. godine objavio više od 200 kraćih priloga o jeziku.

Za života je objavio knjigu *Bosanski / hrvatski / srpski jezik u BiH do 1914. godine* (Univerzitet “Džemal Bijedić”, Mostar, 2004), *Naš jezik: Udžbenik za prvi razred srednjih škola* (koautorstvo s Refikom Bulićem, “Bosanska riječ”, Tuzla, 2001) te veliki broj radova o jeziku, od kojih izdvajamo:

*Bosančica – staro bosansko pismo*, Most, 4, 1996; *Mostarski govor kroz stoljeća*, Hercegovina, 9, 1997; *Moderan udžbenik svoga doba – o Gramatici bosanskoga jezika iz 1890*, Didaktički putokazi, 8, 1997; *Turcizmi i bosanski jezik*, Kabes, 1, 1995; *Glas h u bosanskome jeziku*, Kabes, 2, 1995; *Pravopisi i bosanski jezik*, Kabes, 4, 1997; *Čovjekova sudbina u Kamenom spavaču Maka Dizdara*, Slovo Gorčina, 5, 1978; *Standardni jezik kao element kulture*, Stari Mostar, maj 1996; *Sevdalinka – biser naše kulturne baštine*, Kabes, 10, 1995; *Muslimanska lična imena kod Bošnjaka (sufiksalsna izvođenja u ličnim imenima u Mostaru)*, Kabes, 5, 6, 7, 8, 1995; *Kakav bosanski jezički standard*, Kabes, 15, 1997; *Rječnik zaboravljenih riječi (o Rječniku Alije Isakovića)*, Sloboda, septembar 1995; *Principi standardizacije bosanskoga jezika*, Simpozij o bosanskome jeziku, Bihać, 1998; *Dvojezičnost - teškoća ili prednost*, Didaktički putokazi, 12, 1999; *Jezička standardizacija u časopisu “Zora”*, Most, 129 (40), 2000; *Slika mostarskog govora u Anketi o jeziku 1897*, Hercegovina, 13-14, 2000; *Od Kallayevog monocentrizma do policentričnih jezičkih standarda*, Zbornik *Jezik i demokratizacija*, Institut za jezik, Sarajevo, 2001; *Primjena pravopisnih odredbi u časopisu Biser*, Most, 2002; *Zavičajna leksika i stilski postupak u pripovijeci “Također” Alije Isakovića*, Život, 1-12, Sarajevo, 2002; *Pravopisna norma u bosanskohercegovačkim časopisima krajem devetnaestog i u prvim godinama XX vijeka*, Hercegovina, 15-16, 2003; *Slika stolačkog govora u Anketi o jeziku 1897*, Slovo Gorčina, 25, 2003, Stolac; *Jezička politika za vrijeme Austro-Ugarske*, Simpozij *Jezik u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, 2003; *Ko je autor Gramatike bosanskoga jezika (1890)*, Književni jezik, 2, Sarajevo, 2003; *Smisao Modre rijeke*, Most, 176–177, 2004. U pripremi za štampu je knjiga *Jezik i stil Maka Dizdara*.

Bio je pravi tip istraživača i često je po bibliotekama i arhivima tragao za različitim podacima iz historije jezika. Posebno je značajan podatak da je Muhamed Šator prvi pronašao rukopis *Gramatike bosanskoga jezika*, koja je štampana 1890. godine i čije se autorstvo pripisuje Frani Vuletiću. Tim otkrićem on je bolje osvijetlio jedan period u razvoju jezičke nauke na bosanskohercegovačkom prostoru i revidirao neke do tada iznošene stavove u vezi s nastajanjem *Gramatike* i njenim autorom.

Život profesora Muhameda Šatora bio je ispunjen poslovima koje je nesebično volio i u koje je ugradio najveći dio svoga života. Bio je čovjek u pravome poimanju te riječi, čovjek koji je svojim radom i ljudskošću uspio nadržati sve poteškoće sa kojima se kao ljudi susrećemo, čovjek koji je svojim djelima i svojim radom učinio da ne bude zaboravljen.

Osim porodice i prijatelja, pamtit će ga svi koji su ga poznavali, posebno mnoge generacije učenika i studenata kojima je prenosio svoje znanje i učio ih ne samo jeziku i književnosti već i ljudskosti, ali će preko njegovih djela za njega znati i mnoge buduće generacije.

Bilo je lijepo družiti se s Muhamedom Šatorom, biti mu prijatelj i imati ga za prijatelja.

Minka Musić

Refik Bulić

Štampa

"Štamparija FOJNICA" d.o.o. Fojnica

Tiraj: 500

Na osnovu Mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke  
broj: 03-15-1746/03 od 25.03.2003. godine ovaj časopis oslobođen je  
plaćanja poreza.